RAFIKI

Världen är full av nya kompisar!

Nr 4 · 2020

Roshni och Choti:

Kompisar som hjälper andra barn

Andrei och Marten är olika men ändå vänner

Vänskolor pratar via datorn

Tema: Världen är full av kompisar!

Rafiki fyller 100 tidningar!

Hej!

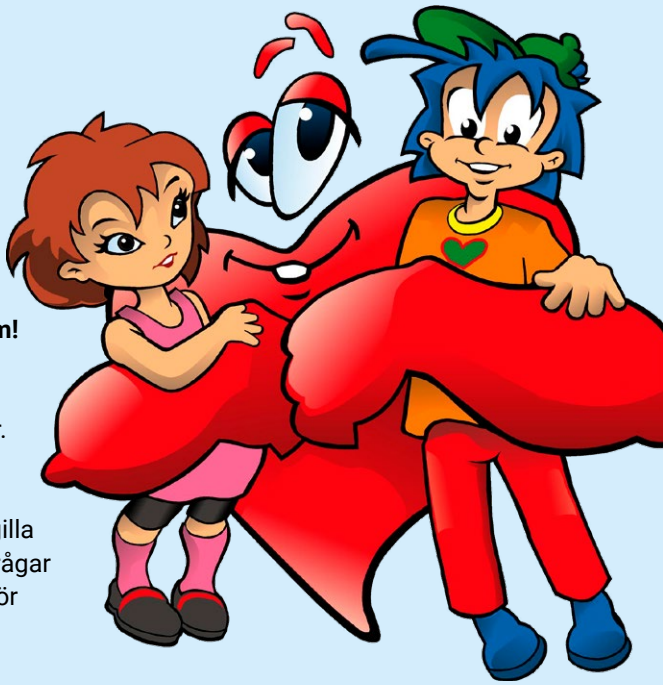

Vet du vad?! Det här är faktiskt nummer 100 av Rafikis tidning! Att göra 100 tidningar är stort. Ännu större är alla kompisar som Rafiki träffat och skrivit om!

Rafiki betyder kompis på swahili och tidningen är fullproppad med goda vänner. Kan man vara kompis på olika sätt? Hur är man en bra kompis? Måste man vara lika varandra, bo i samma land eller gilla samma saker för att vara vänner? Rafiki frågar barn i olika länder. Förresten, vad gör du för att vara en bra kompis?

Sadaf och Emmalisa är bästisar

För fyra år sedan träffade Rafiki Sadaf som kommit till Sverige från Afghanistan. Hon berättade om hur det var när hon blev bästis med Emmalisa i sin nya klass.

– Vi kom till Sverige på hösten. Det första jag tänkte var att det var fuktigt och kallt. De första månaderna hade jag inga vänner, för jag var inte så duktig på att prata svenska, berättar Sadaf.

– Men en dag när jag satt ensam på en bänk kom en av mina klasskamrater fram till mig och frågade om jag ville vara med henne på rasten. Jag svarade ja. Efter det hade jag många vänner och bästisar. En av dem är Emmalisa.

Sadaf uppmanar andra som får nya klasskamrater att visa runt dem så att de känner sig välkomna.

– Våga prata, var inte blyg! säger hon.

De har aldrig varit särskilt lika, men är riktigt goda vänner ändå. Det har de varit i många år.

RAFIKI

VÄNSKAP
– att vara en bra kompis

En riktig vän

Ensam och utanför

Alska grodor!

– Vi är kompisar ändå

Kompisar som gillar olika

För sex år sedan träffade Rafiki Andrei och Marten i Estland. Då var de 11 år och väldigt goda vänner även om de är ganska olika. Nu är de 18 år och fortfarande lika bra kompisar.

Andrei har alltid gillat musik. När han var 11 år berättade han att han ville bli artist och att han gick på extralektioner i solosång i skolan. Han spelade lite flöjt och piano. Andrei berättade att några tycker att han liknar en känd estnisk sångare och han vill bli lika bra som honom. Idag spelar Andrei dragspel på olika konserter och fester och är en välkänd artist där han bor.

Marten har alltid gillat sport. När han var 11 år var bordtennis och fotboll favoriter. Idag spelar han mycket basket.

Nu är de 18 år och går i gymnasiet. De går fortfarande i samma klass och har fortfarande väldigt olika intressen. De är inte tillsammans jämt eftersom de har andra vänner också. Precis som när de var 11 år. **Nu umgås de kanske inte lika ofta men är lika bra kompisar ändå.**

Fast häromdagen träffades de! Då packade de för picknick och tog cyklarna till en stad ett par mil bort från deras för att hälsa på en kompis.

– Vi har väldigt kul när vi är tillsammans, säger Andrei och Marten och ler.

En bra kompis är man på samma sätt i hela världen. Det vet elever och pedagoger på Grevhagsskolan i Sverige och Nairrataatskolan i Kenya. Deras skolor har varit vänskolor i 17 år. De har skickat brev, bilder och filmer till varandra, hälsat på varandra och pratat via datorn.

Kenya och Sverige

Elever på Grevhagsskolan i Eksjö. Övre raden från vänster: Sixten och Alex. Nedre raden från vänster: Nils, Silwa och Khachik.

Elever på Nairrataatskolan tillsammans med Scolastica som samarbetar med Erikshjälpen. Övre raden från vänster: Scolastica, John och Derrick. Nedre raden från vänster: Tabitha, Tracy och Cyprian.

Att ha kompisar i hela världen

Grevhagsskolan har pratat mycket om vad som är viktigt för barn och det är samma sak nu som för 17 år sedan. Kompisar och kontakten med andra människor är superviktig!

Att vara osams gör att man blir arg och rädd. Då mår man inte bra. Man ska vara sams och göra andra människor glada.

En septemberdag möttes några elever via datorn. Det är första gången som de här eleverna pratar med varandra och de har många frågor.

Eleverna i staden Emali i Kenya berättar att deras skola har varit stängd sedan i mars på grund av corona. John och Tracy berättar att de längtar tillbaka till skolan och att några kompisar bor så långt bort att de inte kan träffas.

– Nu hjälper vi till hemma, leker och spelar fotboll. Vi har ingen kontakt med skolan eller våra lärare. Vi försöker att studera själva ibland men det är svårt, berättar Derrick.

Alla är överens om att kompisar är viktigt. Men John tycker det är svårt att skaffa nya kompisar när skolan är stängd. Tracy frågar vad eleverna i Eksjö tycker är en bra kompis.

– En bra kompis hjälper en och frågar om man vill vara med och leka. En kompis håller hemligheter och är någon man kan lita på. Och så har man kul tillsammans, säger Silwa, Sixten och Alex.

Eleverna i Kenya nickar och ler.

– Så tycker vi också! säger John.

Alla eleverna kan lite engelska så de förstår varandra. Och så är det alltid kul att kunna lite av varandras språk! Nils frågar vad hus heter på swahili. Det heter nyumba svarar de kenyanska barnen. Cyprian frågar vad kompis heter på svenska och eleverna på Grevhagsskolan berättar. Alla vet redan vad kompis heter på swahili:

– RAFIKI! Rafiki, Rafiki, Rafiki! ropar alla och vinkar innan de säger hej då.

Här är Anmal, Dipika, Roshni och Choti. De är 9 och 10 år och deltar i ett barnparlament i ett samhälle i östra Indien.

Kompisar som hjälper andra barn

På en skolgård i östra Indien träffar Rafiki kompisarna Roshni och Choti. De går i olika klasser men är med i samma barnparlament på fritiden.

I barnparlamentet lär de sig om barns rättigheter och hur de kan göra saker bättre för barn och sig själva. Det finns läxhjälp och så gör de roliga saker ihop!

Choti kan inte prata med sin röst så hon använder tecken. Det fungerar bra att göra så i skolan och med kompisarna. När Rafiki är där översätter Roshi hennes teckenspråk till engelska. Choti berättar:

– Jag tycker om att plugga hindi. Jag tycker också om att prata med vänner och att sitta tillsammans.

– Det jag gillar bäst med skolan är att leka. Matte är bäst! En sak jag gillar med barnparlamentet är att vi lär oss nya lekar, säger Roshni.

Barnen berättar mer om barnparlamentet. De visar lekar som de har hittat på själva och berättar också vad de gör tillsammans för miljön.

Det är extra spännande att höra hur de hjälper andra barn. Om ett barn slutar att komma till skolan försöker de peppa och motivera barnet att komma tillbaka. Ibland går de förbi och hämtar kompisen på väg till skolan. Om ett barn har problem hemma eller i skolan så hjälper de till genom att prata med föräldrarna eller läraren.

Det är att vara kompis – att se till att alla barn får ta del av sina rättigheter.

Det är bättre nu

Fler barn går i skolan

140 miljoner fler barn går i grundskolan nu jämfört med 1994. Barnkonventionen ger alla barn rätt till utbildning. I skolan möter man andra barn och kan få nya kompisar. *Källa: Unesco*

Alla ska behandlas lika

I barnkonventionen står det att ingen får diskrimineras. Därför har alla skolor i Sverige en likabehandlingsplan nu. Det är viktigt för att alla ska få vara med. Att vara en bra kompis är både lätt och svårt, men är viktigt för att skolan ska vara bra för alla.

Barn gör världen bättre

Barn har rätt att delta och det finns fler vuxna nu som lyssnar på barn. Barnparlament och barnrättsklubbar i olika länder är ett exempel. Där kan alla barn vara med. Där lär de sig om barns rättigheter och får göra bra saker för andra barn och sig själva. De blir kompisar och tillsammans kan de påverka saker där de bor. *Källa: Erikshjälpen*

Neelan, Sanan, Jamra, Asish, Vandana är med i ett barnparlament.

RAFIKI
Världen är full av nya kompisar!

Rafiki nr 100 (4 - 2020)
Världen är full av kompisar!

Rafiki gör lektionsmaterial som bjuder in världen till ditt klassrum. I bilder, filmer och barns egna berättelser väver Rafiki in viktiga funderingar kring värdegrundsfrågor, barnkonventionen och globala målen. Här kan du ta del av e-lektioner, filmer och tidningen som du nu håller i din hand. Tidningen kommer ut i januari, mars, augusti och oktober. Lektionsmaterial är anpassat för elever i årskurs 2–6.

Rafiki är en samverkan mellan barnrättsorganisationen Erikshjälpen och Individuell Människohjälp (IM) med stöd av SIDA genom Svenska missionsrådet (SMR). SMR och Sida ansvarar inte för Rafikis innehåll.

Kontakt
www.rafiki.se
www.pedagog.rafiki.se
rafiki@rafiki.se
0383-46 74 50

Utgivare: Erikshjälpen och IM
Ansvarig utgivare: Daniel Grahn
Redaktion: Bitte Arréhn, Andreas Hallman, Malin Kihlström, Linda Hultberg
Illustratör: Henry Hahne
Layout: Wikståhl Design
Tryck: ÅkessonBerg
Rafiki är tryckt på Svanenmärkt papper med Svanenlicensierad produktion.
ISSN 1401–4335

ERIKSHJÄLPEN
im
www.erikshjalpen.se
www.imsweden.org

Kompiskoden

Det behöver inte vara svårt! Rafiki har träffat många barn runt om i världen. Han har rest runt i över 20 år och besökt över 50 länder.

På sina resor har Rafiki frågat barn hur man gör för att bli kompis med någon.
Här kommer några tips:

Var glad och trevlig. Då blir man ofta glatt och trevligt bemött tillbaka. Kroppsspråk är ganska lika över hela världen.

Om ni inte talar samma språk kan ni lära er varandras. I början kan ni visa eller rita vad ni vill säga.

Lek lekar som fungerar utan språk. Kör sten sax påse, spela fotboll eller hoppa hopprep till exempel.

Prata med varandra. Det är så man lär känna någon. Ta dig tid och tala sanning.

Våga ta och ge plats! Hjälp personen med saker som du kan hjälpa till med. Ge förslag på saker ni kan hitta på tillsammans.

Vänta in varandra när ni ska på lunchrast eller hem från fritidsaktiviteten. Då känner sig kompisen viktig.

Säg hej till den som är ny!

Samarbeta! Fråga om personen vill arbeta tillsammans med en uppgift i klassen eller en övning på fritidsaktiviteten.

Ge beröm och uppmuntran.

Var intresserad av den andra personen. Ställ frågor för att få veta mer.

Kan du dra streck mellan tipset och symbolen som tipset tillhör?

Nästa Rafiki kommer i januari

www.rafiki.se

ERIKSHJÄLPEN im